

Goran Filipi

Nazivi za gnjurce i vrance u Istri i na otoku Krku

dr. Goran Filipi, Pedagoški fakultet, Pula, izvorni znanstveni članak, Ur.: 25. lipnja 1993.

UDK: 801.3:598.2(497.13)

U članku se raspravlja o pedesetak ornitonima za ptice iz obitelji Phalacrocoracidae i Podicipedidae. Obradeni ornitonimi dio su opsežnije građe koju je autor prikupio uglavnom tijekom prošloga desetljeća u Istri i na otoku Krku a koja sadrži oko 9000 naziva iz svih istarskih idioma koji su danas u uporabi na istarsko-kvarnerskom području. Anketa je provedena u preko 200 mjesta, ispitano je nešto manje od 800 ljudi. U radu se na istoj razini raspravlja i o ornitonimima iz literature za žive (hrvatski, slovenski, istromletački) i za izumrle (mugliški) idiome u Istri i na Krku. Usporednom analizom istarskih ornitonima i naziva u okolnim slavenskim i romanskim idiomima pokušava se doći do etimologijskog rješenja za svaki pojedinačni naziv za ove dvije ptičje obitelji.

0. Članak obrađuje nazive za ptice iz obitelji gnjuraca i vranaca u pet istarskih idioma (istromletački, istriotski, hrvatski i slovenski dijalekti te u prošlom stoljeću ugasli mugliški) i u obama krčkim govorima (hrvatski i krčkomletački), a ravnopravno se raspravlja i o ornitonimima iz okolnih idioma, hrvatskih i romanskih. Obradeno je nazivlje dio rezultata opsežnije ankete provedene u više navrata, s prekidima, od 1984. do 1992. g. u više od 200 mjesta u Istri i na otoku Krku (do podataka smo dolazili i u literaturi) za sve idiome (pored gore navedenih još za istrorunjski, štokavski govor u Peroju i izumrli veljotski¹). Sam korpus ima oko 9000 ornitonima od kojih je veći dio prikupljen na terenu, a manji dio pocrpljen iz literature.

U ovom se radu usporednom analizom nazivlja na kompleksnom istarskom i krčkom jezičnom prostoru pokušava rasvijetliti podrijetlo i postanje ornitonima za

¹ U ovom se radu ne donose primjeri iz tih idioma jer ptice iz obitelji o kojima se raspravlja nisu poznate ni u mjestima u Istri gdje se govori istrorunjski ni u Peroju, a ni u literaturi nismo pronašli ni jedan primjer za izumrli veljotski idiom.

vrance i gnjurce. Nazivi se ne promatraju izolirano, oni se uvijek uspoređuju s ornitonimima iz okolnih područja, a i šire. Na koncu članka daje se pregledan popis svih na terenu zabilježenih ornitonima, kao i ornitonima iz literature koji se tiču Istre i otoka Krka.

0.1. Iz tehničkih se razloga nazivlje u ovom radu ne bilježi međunarodnom fonetskom transkripcijom, nego su nazivi iz svih idioma prikazani jedinstveno, prilagođenom hrvatskom latinicom - dodano je nekoliko znakova kao npr. *ś*, *f*, *z* i sl., koje ne treba posebno tumačiti jer su uobičajeni u tekstovima ovoga tipa, pa je njihova vrijednost jasna. Ornitonimi iz pisanih izvora vjerno se prenose; da ne bi došlo do zabune, obilježeni su križićem (+).

Svaki je zabilježen ornitonim opremljen naglasnim znakom. Valja imati na umu do vrijednost naglasnoga znaka nije jednaka za sve idiome; naglasak se bilježi kako je uobičajeno u literaturi za pojedini idiom. I još jedna napomena: kako je naglasni sustav slovenskih govora u Istri netonemskoga tipa, tako se i bilježi, ali dvoznačnim sustavom - jer u ovim dijalektima otvorenost vokala *o* i *e* nije razlikovna.

1. Premda ptice iz obitelji gnjuraca (Podicipedidae) i vranaca (Phalacrocoracidae) pripadaju dvama različitim redovima (Podicipediformes i Pelecaniformes), valja ih s jezikoslovne točke gledišta obraditi zajedno. Naime, pučki se nazivi za njih donekle isprepliću i, što je bitnije, isti hiperonim vrijedi za ptice obaju redova.

Prema iskazima ispitanika iz reda je ronki (Podicipediformes) u Istri prisutna samo obitelj gnjuraca: mali gnjurac (*Tachybaptus ruficollis*), riđogrli gnjurac (*Podiceps griseigena*), čubasti gnjurac (*Podiceps cristatus*) i crnogrli gnjurac (*Podiceps nigricollis*), no ne može se isključiti i prisutnost još nekih vrsta. I veslonoške (*Pelecaniformes*) u Istri su zastupljene samo jednom obitelji, i to obitelji vranaca. Sa sigurnošću smo utvrdili prisutnost sljedećih vrsta: veliki vranac (*Phalacrocorax carbo*), morski vranac (*Phalacrocorax aristotelis*) i mali vranac (*Halietor pygmaeus*).

1.1. Nazivi za vrstu *Podiceps cristatus* u uporabi su i kao hiperonimi za sve ostale gnjurce i za vrance, a nazivi za vrstu *Tachybaptus ruficollis* u velikoj većini mjesta (a svakako u onima gdje za druge vrste ne poznaju naziva) označuju i sve ostale gnjurce, no nikada vrance.

Za gnjurce, a pogotovo za vrance nismo u Istri zabilježili velik broj naziva. Vranaci su u Istri rijetke ptice: "V Slovenijo prileti le redko." - GREGORI 53, za *Phalacrocorax carbo*; "V Sloveniji je izjemno redek." - GREGORI 54, za *Phalacrocorax aristotelis*. Gnjurci su prisutniji, no kako su nalik patkama, naročito vrstama koje rone, valja imati na umu da opći nazivi za guščarice i nazivi za one patke koje rone u mnogih govornika Istre pokrivaju i gnjurce.

Imajući sve to u vidu u daljnjem će se tekstu raspravljati o osnovnim nazivima za pojedine vrste, ne uzimajući u obzir upravo objašnjenje suodnosne vrijednosti pojedinih ornitonima.

2. Nazivi za vrance.

2.1. Istarski nazivi tipa *kormoran* koji označuju vrstu *Phalacrocorax carbo* potječu od vrana (kao i istriotski naziv *čora* za *Podiceps cristatus*, što ćemo vidjeti uskoro). Držimo da su u Istri to učene riječi u svim idiomima (GIGLIOLI, str. 271, bilježi *cormorano* samo za Trentino, PIGAFETTA nema oblika). Zolli pod natuknicom *cormorano* piše: "Fr. *cormoran* (fine sec. XIV; *cormare(n)g*:sec. XII), propr. 'corvo marino', comp. dell. fr. ant. corp 'corvo' e dell'agg. *marenc der. da mer 'mare', col. suf. germ. -ing" (DELI 285), a Bezljaj pod natuknicom *kormorán*: "Novo knjižno izposojeno iz frc. *cormoran* iz sr. lat. *marinus* 'morski krokár'." (BEZLAJ II/68).

2.2. Prvi dio istromletačke sintagme *dindio selvadigo* označuje domaću pticu, purana: pod natuknicom *dindio* Battisti piše "v. d'area sett. (ven.), (...) dall'anteriore coq d'Indie (Rabelais), traduzione lat. sc. *gallina Indica* deelle Indie occid., del Messico, da dove fu importata dagli spagnoli." (DEI 1309). Drugi je dio atribut u značenju "divlji" <*silvaticus*, REW 7922).

2.3. Na otoku Krku u više se mjesta za vrance rabe augmentativne izvedenice od naziva za gnjurce: *njorčina* i *žnjurčina* (za etimol. v. niže).

2.4. Ornitonim *martin* u hrvatskom govoru Krka u Istri je običniji za galebove i vodomare.

2.5. Čakavski nazivi *gladeš* i *gŭtva* uobličuju sem "proždrljivost": "Vranci su silni proždrljivci, da im jedva ima para." (GJURAŠIN 322). Prvi je naziv izvedenica na -eš od *glad* (SKOK I/536), a drugi deverbali od *gutvati* "gutati" (ARJ III/517) - za etimol. v. SKOK I/572.

3. Nazivi za gnjurce.

3.1. Za vrstu *Podiceps cristatus* u romanskim su idiomima zabilježena samo četiri naziva (po dva za istromletački i istriotski): *njōra* (Medulin), *njūrac* (Krk), *māzoro* (Rovinj) i *ćōra* (Fažana). Prva su dva oblika posuđenice iz čakavskoga (v. niže); treći je naziv zapravo u Istri u uporabi za divlju patku (*Anas platyrhynchos*) - nazivi toga tipa za vrstu *Podiceps cristatus*, kao posuđenice iz istromletačkoga, funkcioniraju i u nekoliko sela gdje se govori hrvatski. I potonji je istriotski ornitonim prenesen: oblici tipa *ć(č)ora* u Istri prvotno označavaju čavku (*Corvus monedula*) - nazivi su se unutar obitelji vrana (*Corvidae*) prenijeli na još neke vrste. Čini se da je u našem primjeru najprije došlo do prijenosa "čavka" → "ptica iz roda *Phalacrocorax*" (kormoranima i čavkama zajednička je crna boja: "Naši kormorani imaju bleščeće se črno ali sivo črno perje" - GREGORI 53) - u Rovinju i Taru, osim vrana, srodni oblici označuju samo rod *Phalacrocorax*; *ćuōra*, odnosno *ćōra*. Držimo da je u istriotskom govoru Fažane došlo do sljedećeg prijenosa značenja: "*Corvus monedula*" (valja napomenuti da za čavku u Fažani, prema provedenoj anketi, nije u uporabi ornitonim ovoga tipa, no u inim je istriotskim mjestima za tu vrstu u uporabi forma o kojoj se raspravlja, pa je vjerojatno postojala, a možda i danas postoji, i u Fažani) → "*Phalacrocorax*" → "*Podiceps*" → "hiperonim za gnjurce i vrance"².

3.2. Rosamani za Trst navodi +*va/o* samo u značenju "*Podiceps cristatus*". Nijedan mletački repertoar kojim raspoložemo, osim Pigafette, ne donosi srodne oblike. U Pigafette na str. 226. ima osam sintagmi kojih je prvi dio *svass* u značenju u ovisnosti o atributu, "*Podiceps auritus*", "*Podiceps nigricollis*", "*Podiceps cristatus*" ili "*Podiceps griseigena*".

Pod natuknicom *svasso maggiore* Zolli piše: "Vc. dei dial. sett., che risale al. lat. parl. **suāce(m)*, da *sūs*, gen. *sūis* 'porco' (V. *suino*) con passaggio alla categoria dei nomi in -o." (DEI 1302). Naziv je onomatopejskog karaktera: njegovo glasanje Drchal, str. 26, opisuje se kao "**grenc e keck keck** o suoni da trombetta **karr-karr**".

3.3. U hrvatskim govorima u paradigmi naziva za ovu vrstu najbrojniji su nazivi koji uobličuju sem "roniti": *gnjūrac*, *gnjūrač*, *zgnjūrac*³, *njūrac*, *njōrac*, *žnjūrac*, *žnjōrac*, *žnjōrac*⁴, *rōnioc*, *rōnac*⁵. *pondirāvac*, *pondrōvac*⁶ i *žmērgo*.

² Usp. i vranac "*Phalacrocorax carbo*" (HIRTZ 549 - u Crnoj Gori, oko Skadarskoga jezera), vran "id." (HIRTZ 548 - oko Hutova Blata i oko Neretve)

³ Usp. *gnjūrac* "Mergo (uccello marino)" PARČIĆ 172; *gnjūrac* "mergus" (KARADŽIĆ 148); *gnjūrac*

Samo je potonji ornitonim posuđenica iz istromletačkoga⁷, ostali su domaćeg podrijetla, izvedenice od *gnjuriti* (ARJ III/229), *roniti* (ARJ XIV/159), *noriti* (ARJ VII/229), *njoriti* (ARJ VII/285) ili *pondirati* (ARJ X/736) - sve "roniti".⁸

3.4. Hrvati u Ičićima rabe sintagmu *mòrska ràca*, a na otoku Krku, u Korniću i Puntu, samo *ràca*⁹.

3.5. Za vrstu *Tachybaptus ruficollis* u svim su istarskim idiomima najbrojniji nazivi tipa *manjabalini*. Doria i Dalla Zonca u istom značenju navode *+magnabaléini*, a Rosamani je za Kopar, Piran i Trsat zabilježio *+magnabalini* i za vrstu *Podiceps cristatus*.

Riječ je o složenicama od *manja*, 3.l. istromlet. gl. *manjar* "jesti" (mlet. *magnàr*, BOERIO 383 <*mandücare*, REW 5292) i istromlet. *balini*, pl. od *balin* "puščana kuglica" (mlet. *balini/da schioppo*/<izvedenica na *-inus* od *balla*, REW 908). Ovu složenicu valja pripisati lovcima jer potroše puno municije (kuglica) prije nego pogode gnjurca.

Oblik *+magnabalini* za Istru navodi i Giglioli za vrstu o kojoj se upravo raspravlja i za vrstu *Podiceps nigricollis*. Isti ornitolog na str. 450, za Friuli donosi *magnebalins*.

3.6. Istu metaforu uobličuju i ornitonimi *brusa-balini* (Verona), *brusapolver*, *brusapiombo*, *brusabalini* (Trentino) - sve "Podiceps nigricollis" (GIGLIOLI 454). Riječ je o složenicama od *brusa* (<*üstüläre*, REW 9097) + *bal(i)ini* odn. *polver* "(barutni) prah" (<*pülvís*, REW 6842) odn. *piombo* "olovo" (*plümbum*, REW 6615) - svi imenski elementi navedenih složenica izražavaju sem "streljivo za lovačku pušku".

3.7. I u hrvatskim i u slovenskim istarskim govorima u uporabi su samo nazivi tipa *manjabalini*¹⁰, *posuđenice iz istromletačkoga*.

3.8. U Luciji (istromlet.) u uporabi je oblik *škifo* - isto; *+schifo*, donose Rosamani za Piran i Giglioli za Istru općenito, ali Giglioli u značenju "Podiceps nigricollis". Taj se oblik ne spominje kao ornitonim ni u jednom mletačkom (nema ga ni Pigafetta) ni u furlanskom repertoaru, pa bi se moglo pretpostaviti da se kao ornitonim formirao na istarskom području, u nekom romanskom istarskom idiomu.

Pretpostavljamo da je etimon gornjih oblika grč. σκῦφος "nekakva čaša, kao ogromna zjedla s okruglim ili šiljatim dnom i dva vodoravno razmaknuta povraza,

⁷ "Njeka vodena ptica" (ARJ III/29); *gnjurac* "Podiceps, hiperonim" (HIRTZ 126 - Šabac, oko Zemuna); *gnjuravac* "Tachybaptus ruficollis" (HIRTZ 127 - Svilajnac u Srb., u Levču i Temniću)

⁴ Usp. *njorac* "smergo (uccello)" (PARČIĆ 519); *žnjorac* "Mergo (uccello)" (PARČIĆ 1198); *norac* "neka vodena ptica" (ARJ VIII/228); *norak* "isto što i norac" (ARJ VIII/229); *njorac* "ptica koja njori" (ARJ VIII/285); *norak* "Tachybaptus ruficollis" (HIRTZ 199 - Starigrad na Hvaru); *njorac* "Podiceps, hiperonim" (HIRTZ 301 - Bribirij na Dugom Otoku, Mali Iž, Zadar); *njorka* "Podiceps auritus" (HIRTZ 301 - u Dubrovniku)

⁵ Usp. *ronac* "mergus" (KARADŽIĆ 893 - u C.G.).

⁶ Usp. *pondiriek* "podiceps (colymbus) minor" (PLETERŠNIK II/145); *poniriek* "= pondiriek" (PLETERŠNIK II/146); *čopasti poniriek* "Podiceps cristatus" (PLETERŠNIK II/146); *pondirak* "neka vodena ptica, govori se u kotaru ogulinskom" (ARJ X/735). Za *Tachybaptus ruficollis* Hirtz, str. 365 i 366, navodi: *pondir* (Grobnik), *pondirak* (Sušnjevo Selo i Cakovac), *pondurak*, *pondurčica* (Martijanec) i *pondurek* (Martijanec)

⁷ Slični su oblici u istromletačkim idiomima, prema provedenim anketama, zabilježeni samo za patke, no Giglioli, str. 452, za Veneto bilježi *smérga* i *smorghéta* za vrstu "Podiceps griseigena", a Pigafetta, str. 210, *smorghéta còla crèsta* za *Podiceps cristatus*, *smorghéta còe récie* za *Podiceps auritus*, *smorghéta dal còlo rosso* za *Podiceps griseigena* i *smorghéta picòla* za *Tachybaptus ruficollis*

⁸ Za etimologiju v. SKOK I/580

⁹ Također na otoku Krku, ali u Baškoj, ornitonim *ràca* u uporabi je za vrstu *Phalacrocorax carbo*.

¹⁰ Usp. *manjabalin* "Tachybaptus ruficollis" (HIRTZ 272 - Jablanac, Vrbnik na Krku)

posvećena Heraklu" (SENC 851), što je dalo kasno lat. *scyphus*, DEI 3389 (REW 7760 ima grč. *schyphus* "pehar; duboko korito"). U romanskim je idiomima ova kasnolat. forma dala oblike u značenju "brodica, malo plovilo": u mlet. *schifo* "chiamasi il piccolo calcio, barchetta che si tiene al seviglio delle navi" (BOERIO 626). Prijelaz značenja "brodica" → "morska ptica" nije teško objasniti.

3.9. Istriotski naziv *šabušin* usamljen je. Izvedenica je to na *-in* od istriot. *šabušo* (vodnjanski *subóuso* "tuffo", ROS 1117 <*sub* + *abyssus*, REW 56).

3.10. Za ormitonime tipa *sfrisolo/sfrizul* nalazimo paralele u furlanskom: Giglioli, str. 456, ima *frisul* u značenju "Tachybaptus ruficollis", a Pirona, str. 347, donosi *frisul* i *sfrisul* u značenju "nome generico degli svassi e tuffetti". Po svoj je prilici riječ o izvedenicama na *-olo/ul* od glagola *sfrisàre*, *sfrisàr* "toccare appena, sfiorare", DURANTE 199 (<*frisia*, *frisius*, REW 3518 - u talijanske dijalekte preko franc.).

4. Današnje je stanje istarsko-krčkih idioma posljedak višestoljetnih prožimanja idioma dviju jezičnih obitelji, romanske i slavenske. Sasvim je pouzdano da je to višestoljetno preplitanje jezika dovelo do visokoga stupnja višejezičnosti (uglavnom dvojezičnosti) još u najdavnijoj povijesti. Suodnosi između idioma tijekom stoljeća mijenjali su se, a i danas je stanje dinamično, pa u tom svjetlu neprestana prožimanja različitih idioma, u njihovoj zajedničkoj evoluciji, valja promatrati i istarsko-krčke ormitonime.

5. Popis ormitonima.

I. TACHIBAPTUS RUFICOLLIS (mali gnjurac) - PODICIPEDIFORMES, PODICIPEDIDAE.

Nazivi koji slijede vrijede i za vrste *Podiceps cristatus*, *Podiceps griseigena* i *Podiceps nigricollis*.

ISTROMLETAČKI: *+magnabalini* (Kopar, Piran - ROS 566, Trst - PING 189; bez naznačena mjesta GIGLIOLI 456), *manjabalini* (Barban, Bertoki, Bivje, Brtonigla, Buje, Gradinje, Grožnjan, Krasica, Krnica, Labinci, Lucija, Medulin, Motovun, Oprtalj, Pertići, Pirelići, Plomin, Veli Vrh - Pula, Savudrija, Strunjan, Škrinjari, Šverki, Tar, Umag, Višnjani, Vižinada), *+schifo* (Piran - ROS 968), *+sfrisolo* (Trst - DORIA 621, *sfrisolo* (Trst - PING 298), *škifo* (Lucija).

ISTRIOTSKI: *+magnabaléini* (Vodnjan - DORIA 346, ZONCA 186), *manjabalini* (Bale, Fažana, Galizana, Šišani), *šabušin* (Rovinj).

MUGLIŠKI: *+sfrizul* (ZUDINI 149), *+sfrizul* (ROS 1017).

HRVATSKI: *manjabalini* (Baderna, Bale, Breg, Brovinje, Cerovlje, Dobrinj, Filipana, Gradinje, Hreljići, Krnica - Luka, Ližnjan, Marčana, Motovun, Omišalj, Plomin, Punat, Rakalj, Trget, Valtura, Vodnjan, Zbandaj), *mazurin* (Vela Traba).

SLOVENSKI: *manjabalini* (Plavje, Škofije), *manjabalini* (Dekani, Gračišče, Korte, Kubed, Malija, Marezige, Pobegi, Prade, Šmarje).

II. PODICEPS CRISTATUS (čubasti gnjurac) - PODICIPEDIFORMES, PODICIPEDIDAE.

Nazivi koji slijede vrijede i za vrste *Tachybaptus ruficollis*, *Podiceps griseigena* i *Podiceps nigricollis*, a vrijede i kao nazivi za *Phalacrocorax carbo*.

ISTROMLETAČKI: *+magnabalini* (Kopar, Piran - ROS 566, Trst - DORIA 346), *njòra* (Medulin), *njùrac* (Krk), *+fvafo* (Trst - ROS 1126).

ISTRIOTSKI: *màzoro* (Rovinj), *éòra* (Fažana).

HRVATSKI: *gnjùrac* (Bankovići, Blaškovići, Čepić, Mavri, Rovinjsko Selo, Šumber), *gnjurac* (Foršići, Lupoglav), *gnjùrovac* (Blaškovići), *mazurin* (Beram, Gajana, Kringa, Rovinjsko Selo), *mazurin* (Rovinjsko Selo), *mazuràn* (Beram), *mòrska ràca* (Ičići), *njòrac* (Dobrinj, Pomer), *njùrac* (Ližnjan), *pondròvac*

(Sveti Ivan), *pundlrâvac* (Petehi), *râca* (Kornić, Punat), *rõnac* (Rakalj), *rõnac* (Krnica - Luka, Strmac, Valtura), *rõnioc* (Hreljići), *žgnjûrac* (Baška), *žmêrgo* (Breg, Trget), *žnjôrac* (Skrbčići), *žnjôrac* (Brušić, Krk), *žnjûrac* (Omišalj, Sveti Ivan).

III. PHALACROCORAX CARBO (veliki vranac) - PELECCANIFORMES, PHALACROCORACIDAE.

Nazivi koji slijede vrijede i za vrste *Haliastur pygmaeus* i *Phalacrocorax aristotelis*.

ISTROMLETAČKI: *čôra* (Tar), *dindio selvâdlgo* (Savudrija), *kormorân* (Funtana, Tar, Veli Vrh - Pula).

ISTRIOTSKI: *čuôra* (Rovinj).

HRVATSKI: *glâdeš* (Funtana), *gûtva* (Skitača), *kormorân* (Funtana, Krnica - Luka), *martin* (Krk), *njorčina* (Dobrinj), *râca* (Baška), *žnjurčina* (Omišalj, Sveti Ivan).

SLOVENSKI: *kormorân* (Izola, Koper, Korte, Malija, Piran, Pobegi, Pråde, Strunjan, Škofije, Šmarje).

POKRAĆENICE CITIRANIH DJELA:

- ARJ:** *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika* I-XXIII, JAZU, Zagreb 1880-1976.
- BEZLAJ:** F. Bezlaž, *Etimološki slovar slovenskega jezika*, I-II (A-O), SAZU, Ljubljana 1977, 1982.
- BOERIO:** G. Boerio, *Dizionario del dialetto veneziano*, Mleci 1856.
- DEI:** C. Battisti - G. Alessio, *Dizionario etimologico italiano*, I-V, G. Barbèra Editore, Firenze 1975.
- DELI:** M. Cortelazzo - P. Zolli, *Dizionario etimologico della lingua italiana*, I-V, Zanichelli, Bologna 1979-1983.
- DORIA:** M. Doria, *Grande dizionario del dialetto triestino*, Edizioni "Italo Svevo" - "Il Meridiano", Trst 1984.
- DRCHAL:** W. Černy - K. Drchal, *Impariamo a conoscere gli uccelli*, Istituto Geografico Deagostini, Novara 1982.
- DURANTE:** D. Durante - Gf. Turato, *Vocabolario etimologico veneto - italiano*, Editrice "La Galiverna", Padova 1987.
- GIGLIOLI:** E.H. Giglioli, *Avifauna italica*, Le Monnier, Firenze 1886.
- GJURAŠIN:** S. Gjurašin, *Ptice*, I-II, Naklada "Matica hrvatske", Zagreb 1899, 1901.
- GREGORI:** J. Gregori - I. Krečić, *Naši ptiči*, DZS, Ljubljana 1979.
- HIRTZ:** M. Hirtz, *Rječnik narodnih zoologičkih naziva*, JAZU, Zagreb 1938-1947.
- KARADŽIĆ:** Vuk Stefanović Karadžić, *Srpski rječnik*, I-II, Prosveta, Beograd 1886 (prema bečkom izdanju iz 1852).
- PIGAFETTA:** A. Pigafetta, *Vocabolario ornitologico veneto*, Istituto Veneto di Arti Grafiche, Padova 1975.
- PING:** G. Pinguentini, *Nuovo dizionario del dialetto triestino*, Del Bianco Editore, Modena 1984 (reprint izdanje iz 1969).
- PIRONA:** G. A. Pirona - E. Carletti - G. B. Corgnali, *Il nuovo Pirona - vocabolario friulano*, Società filologica friulana, Videm 1983.
- PLETERŠNIK:** M. Pleteršnik, *Slovensko-nemški slovar*, I-II, CZ (reproducirani ponatis), Ljubljana 1974.
- REW:** W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg 1972.

- ROS:** E. Rosamani, *Vocabolario giuliano*, Capelli Editore, Bologna 1958.
- SENC:** S. Senc, *Grčko-hrvatski rječnik za škole*, Zagreb 1988 (reprint izdanja iz 1910).
- SKOK:** P. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV, JAZU, Zagreb 1971-1974.
- ZONCA:** G. A. Dalla Zonca, *Vocabolario dignanese-Italiano*, U.I.I.F.-U.P.T., Padova 1978.
- ZUDINI:** D. Zudini - P. Dorsi, *Dizionario del dialetto muglisano*, Casamassima Editore, Videm 1981.

SUMMARY

The paper deals with about 50 bird-names for Phalacrocoracidae and Podicipedidae in Istria (the island of Krk is included). The author tries to give the etymological solution for each term. Elaborated names are part of a corpus containing more than 9000 bird-names in Istria collected during the last ten years by the author.